

10. HOOAEG
Neljapäeval, 30. novembril 2000 kell 18.00

Anti Marguste

Andrese neli monoloogi

Minimonoooper
A. H. Tammsaare originaaltekstile
"Tõde ja õigus" I ja V osadest

Esitajad
Atlan Karp (bariton)
Mart Kangro (nüüdistants)

Improvisatsioonid
Lembit Saarsalu (saksofon)
Toivo Unt (kontrabass)



Kas siis ilmas nii vähe õigust.
(A. H. Tammsaare "Tõde ja õigus" I köite XV peatükist)

ANDRESE NELI MONOLOOGI

Osad:

- I Vargamäe
- II Pearu
- III Mari
- IV Indrek

I VARGAMÄE

"Astu, astu, astu, saame ehk päevaveeruks koju, saame ehk õhtuks koju, saame ehk ..."

"Astu, astu, astu, saame ehk päevaveeruks koju, koju, koju, koju, koju, koju."

"Siin mägi, seal mägi, kaugemal kolmas, vasemat kätt neljas."

"Siin mägi, seal mägi, kaugemal kolmas, pahemat kätt neljas, paremat kätt viies, viies kuues, nende vahel soo, soo, soo, nende vahel soo, soo, aina soo, soo, soo siin, soo seal, soo siin, soo seal, aina ümberringi soo, seal seal!"

"Seal ta on! Seal ta ongi see Vargamäe, Vargamäe, Vargamäe, Vargamäe, Vargamäe, Vargamäe, Vargamäe!"

"Igalpool madalad vaevakased ja põõsad, igal pool madalad pajupõõsad ja võserik, igalpool võserik ja rägu. Mättad, mättad aina mättad, igalpool mättad pajupõõsad ja võserik, võserik ja rägu, kasenäss ja kadakas, kadakas."

"Siin ta on! Siin ta ongi see Vargamäe!"

"Aina üks töö teise otsa, aina üks töö teise otsa. Pole heinatöö veel lõpul kui pudisema kipub rukis, pudisema, pudisema kipub!"

"Pole heinatöö veel lõppenud, muudkui viska vikat varna, viska vikat, vikat varna, võta seinalt sirp, võta seinalt terane sirp."

"Küandsin ja külvasin aga ei ühti, ikka ei kasva ta, ei kasva. Külvasin, külvasin!"

"Las tuleb kevade, las tuleb teine kevade siis on rukis juba oma rammutatud. Oma rammutatud. Oma rammutatud. Eks näis, näis, näis siis!"

II PEARU

"Kraavid vett täis! Kraavid vett täis tammid ees! Kraavid tõesti täis mis täis ajavad üle!"

"Karjamaa soliseb, piirikraavil tamm ees, minu karjamaa on vee all!"

"Tule ometi vaata ise, mis lepiku all sünnib: sina paisutad seda vett!"

"Mina nõuan, et sa oma tammi maha võtad. Kas võtad kraavil tammi eest või ei?"

"Siis löön ta minema ja lasen veed jooksma!"

"Mis ma siis pean tegema, alla, alla vanduma aga mimu süda, mis ta ütleb, mis ta ütleb, mis küll ütleb minu süda?"

"Ma peaks tõe ja õiguse jalge alla tallama. Kas siis ilmas vähe õigust? Kas ilmas vähe õigust et Vargamäel peab temata elama, Vargamäel peab temata elama, elama."

III MARI

“Mis see Juss nüüd veelgi tahab? Ta võttis ju kolm elu oma elu tasuks. On seda vähe, on seda, on seda, on seda vähe, patused on nuheldud, nuheldud. Patused on nuheldud, patused on nuheldud.”

“Minul suri Krõõt, Krõõt, ma olla teda suure tööga tapnud. Lasin Krõõta teha palju kui ta vähegi suutis.”

“Mari! Oli meil kerge teenida? Ütle, vasta!”

“Aga Krõõdal oli veelgi raskem kui sul, veelgi raskem kui sul, veelgi raskem, raskem.”

“Hommikust õhtuni pooled ööd veel takka, ei ühtegi vaba päeva, ei ühtegi vaba päeva.”

“Krõõt kui vana hobukronu, jalad harkis ei ta suutnud ühtki liigest liigutada. Tümita või raiu kirvest. Vana kronu.”

“Aga Krõõt, Krõõt jaksas ikka veel ta jaksul polnud kunagi lõppu.”

“Sina, aga sina Mari käid veel rohkem Jussi haul!”

“Sul ta meeles sängi heites, sängist tõustes. Leinad aina Jussi, aina Jussi leinad. Ja ei tea ma kuhu minna, mis teha. Kõigest olen võita saanud, Jussist ei saa jagu. Jussist ei saa jagu, jagu!”

“Aga sina, Mari oled alles maa peal ja sinust saan ma jagu, jagu, jagu, mingi kõik või kuradile!”

IV INDREK

“Oled see õige sina, Indrek või? Oled see õige sina?”

“Seda ma siis nägingi sinust mitu ööd järjestikku und, nägin sust und, nägin sust und. Seda ma siis nägingi.”

“Andsin kõik oma käest, saaks vabaks, saaks vabaks. On sul midagi oled ta vang. Kellel oleks veel vaja mu armastust, armastust, armastust? Mis väärtus on minu tegemistel, tegemistel? Mõtlesin ainult iseendast, oma õigusest.”

“Vaata! Vaata Indrek! Seda õigust ju polegi. Inimene ainult usub, et see kuskil olemas on, et see kuskil olemas on.”

“Jumal tahab rahus elada ja tahab et ka inimene elaks rahus elaks.”

“Mina aga tahtsin võitlust ja tulid, tulid selleks Vargamäele. Kaevasin kraavi, kaevasin kraavi, kraavi, kaevasin, kaevasin, kaevasin.”

“Aga Pearu tammitas, tammitas. Pearu tegi väravad pärani. Pearu see valetas, valetas, mina vaid rääkisin, rääkisin tõtt, tõtt.”

“Aga ma ei kutsu jumalat enam sõdima oma õiguse eest. Jumal teab ja jumal näeb, et inimene usub, inimene usub oma labidat ja oma kirvest ikka, ikka rohkem. Ikka, ikka rohkem.”